

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-412-10>

PREREQUISITES FOR THE INTEGRATION OF UKRAINE INTO THE EU AND NATO

ПЕРЕДУМОВИ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ ДО ЄС ТА НАТО

Erfan Ye. A.

*Candidate of Economic Sciences,
Associate Professor,
Associate Professor at the Department
of International Economic Relations
Uzhgorod National University
Uzhgorod, Ukraine*

Ерфан Є. А.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри міжнародних
економічних відносин
Ужгородський національний
університет
м. Ужгород, Україна*

Наразі в нашій країні спостерігається новий етап європейської інтеграції, тобто набуття Україною статусу кандидатки на вступ до ЄС, що відкриває перед країною нові перспективи та можливості. Труднощі, які виникають у процесі реалізації інтеграційних зусиль, виникають, зокрема, через нестабільність процесів у безпековому, політичному та економічному середовищах, наслідки яких важко спрогнозувати. І це певною мірою впливає на внутрішню ситуацію у Європейському Союзі, НАТО та Україні, а також позначається на інтеграційному процесі.

Приблизний період від початку переговорного процесу до членства в Європейському Союзі становить 7 років. Така тенденція спостерігалася серед пострадянських держав, котрі приєдналися до Європейського Союзу у хвилю його найбільшого розширення [1]. Рекордсменкою по швидкості вступу до ЄС виявилася Фінляндія, період вступу якої від заявки до членства (1995 рік) становить три роки [2, стр. 15]. Анти-рекорд встановила Туреччина, котра підписала асоціацію з Європейською Спільнотою в 1963 році, набула статус кандидатки у 1999 році, проте дотепер не стала повноправним членом [3].

Щодо термінів приєднання України до Європейського Союзу, то першим висловився президент Європейської ради Шарль Мішель, який оцінює перспективу набуття повноправного членства Україною в 2030 році [4].

Статус країни-кандидатки на вступ є важливим, проте не заключним етапом європейської інтеграції.

Опитуванням проведені КМІС свідчать, що 59% українців вбачають членство ЄС як гарантію довгострокової безпеки та наявність

економічних перспектив. Серед інших причин, які отримали значну підтримку респондентів: майбутнє української демократії (44%), верховенство права (45%), а також міжнародне визнання місця України в об'єднаній Європі (41%) (рис. 1).

Рис. 1. Значення членства в ЄС для українців

Джерело: [5]

Україні до Європейського Союзу та Організації Північноатлантичного договору є внутрішні реформи. Ефективність та системність реформ в правовій, економічній та політичній сферах необхідні для того, щоб відповідати європейським стандартам.

Науковці Інституту економічних досліджень та політичних консультацій рекомендують зосередитися на трьох важливих аспектах реалізації інтеграційних зусиль України до ЄС:

перший – отримання членства в Європейському Союзі передбачає необхідні зміни в економічному регулюванні, внаслідок адаптації європейського законодавства в українському сегменті. У разі виконання Україною всіх умов без додаткових вимог, порядок денний для переговорів затверджено. Після цього Україна отримає перший кластер (блок) для набуття членства в Європейському Союзі, який містить наступні аспекти: юриспруденція, права та справедливість [6];

другий – поточний стан співпраці України з країнами Європейського Союзу у сфері економіки охоплює аспекти регуляторної взаємодії, що створює передумови вже зараз почати інтеграцію у внутрішній ринок

ЄС завдяки скасуванню бар'єрів та гармонізацію регулювання. Деякі основоположні принципи вже чітко прописані в, зокрема, Угоді про асоціацію, певні рамкові закони уже прийнято, тому підготовка довжиною в 10 років ще раз демонструє важливість того, для чого все робилося;

третій – після лютого 2022 року притік прямих іноземних інвестицій в Україну майже припинився, що зробило Україну залежною від отриманих Україною коштів у вигляді міжнародної допомоги (грантів) та кредитних коштів міжнародних партнерів для фінансування її бюджету, та водночас підтримує її макроекономічну стабільність. Фінансова допомога європейських країн та євроінтеграційний процес України тісно пов'язані між собою, оскільки важливо забезпечити належне використання коштів, спрямованих на відбудову. Економічні зв'язки України та Європейського Союзу наразі перебувають на високому рівні, та очікується, що в наступні роки вони стануть ще тіснішими [7, стр. 21].

Сучасний стан співпраці України та НАТО визначається активним залученням зусиль для інтеграції в Альянс. Попри повномасштабну російську інтервенцію, Україна та НАТО створили новий спільний орган, Раду Україна-НАТО, яка замінила Комісію Україна-НАТО та розширила межі взаємодії та співробітництва з країнами Альянсу з метою просування політичного діалогу і набуття членства в НАТО. Активне використання нового ефективного механізму консультацій Ради Україна-НАТО поглиблює партнерство у безпековій сфері, визначає головні напрями та пріоритети внутрішнього реформування України, передбачає моніторинг ефективності їх імплементації, а також погоджує конкретні умови та критерії для набуття Україною повноправного членства у Альянсі [8].

За підсумками першого засідання Ради Україна-НАТО, яке відбулося 29 листопада 2023 року, Україна продовжує реалізовувати реформи в розпал великої війни, зокрема прогрес простежується в зміні законодавства, боротьбі з корупцією, перегляду системи оборонних закупівель [9].

Євроінтеграційні процеси мають неабиякий вплив на економічний розвиток України, відкриваючи перед нею нові складові та перспективи. Політика активної співпраці з Європейським Союзом, зокрема виконання Угоди про асоціацію, є необхідною та вагомою частиною цього впливу. Відкритість торгівлі між Україною та країнами Європейського Союзу у межах євроінтеграційного процесу країни сприяє подальшій інтеграції до європейського внутрішнього ринку та є

наріжним каменем стійкості та послідовного розвитку української економіки під час тривалого російського вторгнення та її подальшого швидкого економічного відновлення.

Література:

1. EU membership: how long did it take between the start of negotiations and accession? Visit Ukraine. 2023. URL: <https://visitukraine.today/blog/2963/eu-membership-how-long-did-it-take-between-the-start-of-negotiations-and-accession>.

2. Whitfield, E. The 1995 enlargement of the European Union: The accession of Finland and Sweden: study. Luxembourg : Publications Office of the European Union, 2015. 50 с.

3. Türkiye. European Union. URL: https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/enlargement-policy/turkiye_en.

4. Ukraine Could Join EU By 2030. Der Spiegel. 2023. URL: <https://www.spiegel.de/international/europe/european-council-president-charles-michel-ukraine-could-join-eu-by-2030-a-5f6a7ca6-99b9-461f-ad3f-3b41d26a771c>.

5. Значення членства в ЄС для українців, пріоритетність вступу до ЄС чи НАТО і сприйняття росії як частини Європи: результати телефонного опитування, проведеного 29 вересня-9 жовтня 2023 року. Київський міжнародний інститут соціології. URL: <https://kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=1303&page=1>

6. Єврокомісія рекомендувала відкрити переговори щодо вступу України в ЄС. Ми вже за крок до членства? Спойлер: ні, орієнтовно в 2030 році. Інтерв'ю з Веронікою Мовчан, яка займається темою відносин Україна – ЄС. Forbes. URL: <https://forbes.ua/money/evrokomisiya-rekomendovala-vidkriti-peregovori-shchodo-vstupu-ukraini-v-es-mi-vzhe-za-krok-do-chlenstva-spoyleer-ni-orientovno-u-2030-rotsi-intervyu-z-veronikoyu-movchan-yaka-zaumaetsya-temoyu-vidnosin-09112023-17171>.

7. Український центр економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова. Національна безпека і оборона. Стратегічні партнери України (реалії та пріоритети в умовах війни). 2023. № 3-4 (193-194). 153 с.

8. Рада Україна – НАТО. NATO. 2023. URL: https://www.nato.int/cps/uk/natohq/topics_217652.htm.

9. Заява Ради Україна-НАТО на рівні міністрів закордонних справ. Урядовий портал. 2023. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/zaiava-rady-ukraina-nato-na-rivni-ministriv-zakordonnykh-sprav>.